

HS - Minne mennä - 29.9.2009

Runoa ei metelissä kuule

"Runottomuus vie kuoloon", väittävät nuoret runonlausujat esitystään juhlivassa tiedotteessa, joka kysyy, onko 2000-luvun runoudella asiaa näyttämölle.

Mahdollisen runouspuutteen rujot seuraukset näkyvät myös esityksen nimessä: Tappoi (työpöydälle) koska jäi ilman (runoa).

Nimi on muunnelma Tuomas Timosen Ohjeita runoilijalle -nimisen runon alaviitteestä. Nuorten lausujain esitystä puuhanneen Helka-Maria Kinnusen mielestä se kuvastaa 2000-luvun runoilijasukupolven ironista huumoria.

"Jos jää runoudesta paitsi, ei tässä elämässä jaksa eikä pärjää. Nuorella runoilija- ja esiintyjäpolvella huumori ei ole yksi- eikä kaksitasoista, vaan se voi olla hyvinkin äkkiväärää, mustaa tai kirpakkaa. Joskus voidaan olla myös ihan tosissaan."

Kinnusen ja Ilari Nummen ohjaamassa esityksessä kuullaan Veikko Sinisalo -kilpailussa viime vuosina menestyneiden nuorten lausuntaa. Esitykseen on valikoitunut muun muassa Henriikka Tavin, Jarkko Tontin, Eino Santasen, Saila Susiluodon, Kirsti Simonsuuren ja Lassi Nummen tekstejä.

Helka-Maria Kinnusen mukaan runonlausunnalla on nyky-Suomessa melko marginaalinen asema. Aktiiviväki on päässyt ikääntymään, ja resurssit esitysten järjestämiseen ovat rajalliset.

"Itsekin on tullut tehtyä monta esitystä lavalle. Nehän tarkoittavat aina sitä, että tekee vuoden työn ja saa ehkä viikon tai kuukauden palkan", Kinnunen sanoo.

Vaikka runonlausunta on viime vuosina jäänyt jonkinlaisen seinäruusun asemaan, Kinnunen uskoo, että 2000-luvun runoudella olisi paljon sanottavaa yleisölle.

"Kysymys on vain siitä, onko meillä korvaa sille, kuullaanko me sitä. Runoushan on sen laatuista ääntä, joka ei kauheassa metelissä kuulu."

Yksi esiintyjistä on vuoden 2006 Veikko Sinisalo -kilpailun finalisti Emilia Kokko. Hänen mielestään runonlausujalta vaaditaan ajattelun laaja-alaisuutta, tarkkuutta ja kiireetöntä suhtautumista asioihin.

"Runolle pitää antaa aikaa. Itseäni kiinnostaa erityisesti runous kehossa, runon fyysistäminen ja fyysillisuus. Vaikka lausuntaan kuuluu paljon ajatustyötä, se ei ole pelkästään älyllistä."

Tampereen yliopistolla näyttelijäntyötä opiskeleva Kokko lukee paljon runoja ja ostaa niitä mielellään antikvariaateista. Tappoi (työpöydälle) koska jäi ilman (runoa) -esityksessä hän pääsee lausumaan runon myös omalta suosikiltaan.

" Aki Salmela on tosi hyvä. Hänen runoissaan on absurdiutta ja kielellä leikittelyä."

Kokon mielestä runonlausujallakin on lupa leikitellä. Joskus voi solahtaa vaikkapa humoristisen roolihahmon nahkoihin.

"Runojen kanssa voi kekkuloida siinä missä runoilijatkin kekkuloivat kielen kanssa."

TAINA LATVALA